

започетакъ на умствено-то ни развитие, ние не сме дошли още до здрава и самостоятелна стъпка, до съзнателенъ животъ. Споредъ това и оня купъ разнообразни книги, кои-то имаме, не могатъ и да са нарѣчатъ още наша народна литература; защото почти всички сж заимствовани отъ чужди литератури: на рѣдко и твърде рѣдко ще са намѣрятъ нѣкои оригинални и сериозни умствени наши произведения. Всичко, какво-то са отнася въ кръга на наше-то развитие, носи печатъ на бърза прѣсѣдба, и оттова не е можло да даде потрѣбний плодъ.

Наше-то намѣрение за сега не е да влизаме въ подроб но разглѣдване на умствени-тѣ произведения на наши-тѣ учени и списовачи, а само съ единъ общъ погледъ да покажемъ, че насока-та коя-то сж зели въ книжевно отношение, почти никакъ не е съобразна съ духовний ни народенъ животъ. Доказало са е вече, че заимствована-та литература влѣяе силно върху умствено-то и нравствено-то развитие на на-роди-тѣ, но не въ чисто народенъ духъ, а най-вече кога-то това става чрѣзъ невѣщи рѣце въ младенческо-то развитие на единъ народъ. А най-голѣмо-то зло стои тукъ, че този народъ изгубва стремление-то си за самостоятеленъ духовенъ животъ; за това единъ ученъ казва: искашъ ли да променишъ прави-тѣ на единъ народъ, да обладаешъ духъ-тѣ му дори и да го прѣродишъ, дай му назаемъ своя-та литература. Ето защо казваме ние, че трѣбва да са отклонимъ отъ пътя, кого-то сме държали до сега, и да са завземемъ вече за собствененъ нашъ оригиналенъ трудъ, съобразно съ нашия миналъ, сегашенъ и бѣдѣщъ народенъ битъ. Време е вече да са положи основа на наша-та нова литература. Този вопросъ трѣбва да бѣде за на-прѣдъ единъ отъ най-важни-тѣ прѣдъ очи-тѣ на наши-тѣ учени. Нека тѣ са завзематъ да разработятъ народна-та наша словесностъ, и върху тази основа да приложатъ наука-та на младо-то наше поколение въ чисто народенъ духъ. Всичко това тѣмъ прѣдлежи да извършатъ, и то при само-то умствено развитие на юношество-то въ училища-та, кои-то сж, така да са каже, лабораториумъ, въ кого-то са развиватъ млад-и-тѣ умствени способности и имъ са прѣдава материала за работа въ литературно-то поле.

Отъ горне-то са види явно, че за развитие-то на единъ народъ първо место заематъ училища-та и отъ тѣхъ ся стича това умствено богатство въ просвѣтени-тѣ народи. Нашиятъ народъ въ възнаграждение-то си доста енергично са завзе за свое-то умствено развитие, и въ малко го-